

Институт за новију историју Србије
Београд



Историјски архив,, Тимочка крајина“
Зајечар



Научна конференција
„Наука, уметност, духовност:
два века установа културе у српском/југословенском друштву“
Зајечар 24. и 25. септембар 2026. године

dvavekaustanovakulture@gmail.com

<https://inis.bg.ac.rs>

<https://www.arhivzajecar.org.rs>

Поштоване колеге,

Научна конференција посвећена је проучавању установа културе као једног од кључних чинилаца друштвеног и културног развоја. Током протекла два века ове установе деловале су као чувари колективног памћења и културног наслеђа, али и као значајна средишта образовања, научног рада и уметничког стваралаштва. На тај начин оне су представљале важан ослонац развоја културног живота у српском, односно југословенском друштву.

Истраживање настанка, развоја и деловања установа културе, као и са њима повезаних друштвених организација и група, биће разматрано у ширем друштвено-историјском контексту обнове нововековне српске државности и друштва, односно настанка и развоја југословенске државе и друштва. Простор на коме су се ови процеси одвијали представљао је подручје сусрета различитих цивилизацијских утицаја, традиција, језика, писама и културних образаца, што је утицало и на различите облике организовања и функционисања културних установа у појединим друштвеним срединама.

Полазећи од савремених теоријских и емпиријских истраживања, установе културе посматрају се као институционализовани облици друштвеног деловања који имају значајну улогу у очувању културних вредности, преношењу знања и одржавању друштвеног поретка. Као такве, оне представљају важан структурни сегмент институционалног система сваког друштва.

Научна конференција ће, у форми студија случаја, разматрати поједине типове установа културе: научне и образовне установе (академије наука и уметности,

универзитете, библиотеке), установе значајне за очување културне баштине и идентитета (музеје, галерије и архиве), установе намењене уметничком изражавању и култури заједнице (позоришта, биоскопе, домове културе и културне центре), као и друге друштвене, верске и јавне институције (медије, цркве, болнице и др.). Посебна пажња биће посвећена историјату њиховог настанка, начинима функционисања, као и њиховом утицају на културни и друштвени развој.

За научне резултате конференције, поред увида у развој и функционисање установа културе у српском/југословенском друштву у протекла два века, значајно је и познавање тих процеса у другим земљама Европе и света. Таква сазнања о установама културе у другим земљама омогућавају упоредно сагледавање и боље разумевање улоге и развоја сличних установа у српском/југословенском друштву.

Подтеме Научне конференције:

- Установе културе као носиоци очувања и неговања националног идентитета.
- Појединци и институције: утицај културних актера на развој и профилисање установа културе.
- Културна политика у разним државним системима: од Кнежевине Србије до С.Ф.Р. Југославије.
- Локалне установе културе и регионални идентитети.

Радни језици научне конференције су: српски, руски и енглески.

Пријава реферата (апстракт до 200 речи и 5 кључних речи) до 1. јуна 2026. године на адресу електронске пошта: dvavekaustanovakulture@gmail.com

Обавештење о прихватању теме биће послато најкасније до 20. јуна 2026. године

Достављање радова у целини до 1. септембра 2026. године на адресу електронске поште: dvavekaustanovakulture@gmail.com

Рецензирани радови биће објављени у тематском зборнику.

Важна обавештења у вези са научном конференцијом биће доступна на интернет страници:

Институт за новију историју Србије, Београд – Србија:

<https://inis.bg.ac.rs>

Историјски архив „Тимочка крајина“, Зајечар – Србија:
<https://www.arhivzajecar.org.rs>

За сва додатна питања можете нас контактирати путем адресе електронске поште конференције: dvavekaustanovakulture@gmail.com

Надамо се да ћете прихватити наш позив и својим учешћем допринети успешном раду и квалитету научне конференције.

С поштовањем

Организациони одбор Научне конференције